

ROŽŤDALOVICKO

Městský zpravodaj pro občany Roždalovic, Ledecěk, Viničné Lhoty, Podlužan a Hasiny

Cena: 30 KĀ

3/2024

Vážení spoluobčané, nemohu začít jinak než vyjádřením lítosti nad povodněmi, které v polovině září zasáhly severní Moravu. Zastupitelstvo města na tuto událost reagovalo a odsouhlasilo na svém veřejném zasedání uvolnění finančního daru ve výši celkem 100 000 Kč na transparentní účty obcím Brantice, Karlovice, Zátor, Hanušovice a Jeseník. Solidaritu projevilo mnoho dárců z našeho města a okolí, kteří se zapojili do veřejné materiální sbírky, kterou město ve spolupráci se sborem dobrovolných hasičů pro obce postižené povodněmi v Moravskoslezském kraji uspořádalo. Po zjištění, kde vybrané věci nejvíce uvítají, bylo vybráno Město Albrechtice, konkrétně část Opavice, kam naši hasiči z SDH Rožďalovice 3. října vybrané věci ze sbírky odvezli. Chtěl bych velmi poděkovat všem, kteří se sbírky zúčastnili a kterým není osud zasažených povodněmi lhostejný. Děkuji, že pomáháte s námi.

BEZPEČNOST PŘEDEVŠÍM

Zdárně byla dokončena (a to včetně kolaudace) rekonstrukce komunikací a chodníků

ků v ulicích Tyršova a Boleslavská. Zároveň byl ke vchodu do základní školy nově vybudován bezbariérový přístup. Tento významný projekt dostal svému dotačnímu účelu, kterým bylo zvýšení bezpečnosti v obou těchto ulicích. Celkem bylo proinvestováno 13 milionů korun za spoluúčasti Státního fondu dopravní infrastruktury.

V současné době se projektuje nová výstavba chodníku v Boleslavské ulici, který bude lemovat pravý okraj komunikace směrem na Tuchom. Nejen v těchto ulicích stále není dodržován zákaz parkování na chodnicích. Chtěl bych upozornit, že vjezdy, které jsou součástí chodníků, nejsou určeny k parkování. V případě stání na vjezdu není brán zřetel na umístěné varovné pásy pro nevidomé. Prosim umožňme pohodlnější a bezpečnější pohyb chodců, obzvláště nevidomých.

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ 2025

Obecně závazná vyhláška o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci bude platit i příští rok. Poplatníkem tohoto poplatku je každá fyzická osoba, která má v nemovité věci na

území města bydliště. Nikoliv trvalý pobyt, ale bydliště v soukromoprávním smyslu, tj. reálně žije na území města. Pokud má osoba z pozice hlášeného trvalého pobytu v jiné obci poplatkovou povinnost tam, je zákonem od tohoto poplatku osvobozena.

PODĚKOVÁNÍ

Vážení občané, dovoluji mi, abych Vám upřímně poděkoval za podporu mé osoby i podporu ostatních kandidátů našeho města ve volbách do Zastupitelstva Středočeského kraje. Velice si vážím hlasů, které jsme obdrželi (hnutí Jistota a budoucnost). Z celkových 16 politických stran a hnutí se umístilo na 10. místě. Je to pro nás výzva do dalších krajských voleb. Budeme mít možnost více zviditelnit náš kraj a prosazovat podporu obcím naší velikosti, a to v oblasti služeb, dopravy, školství atd.

Závěrem Vás také musím upozornit, že z důvodu rekonstrukce budovy radnice bude kulturní sál až do odvolání uzavřen. Přejí Vám krásné podzimní dny.

*Petr Kapal,
starosta*

Vzpomínka na pana „prezidenta“ Josefa Velechovského

Pana Josefa Velechovského jsem znal krátkých, ale za to neskuptečně veselých 30 let. Tak jak to přesně vystihoval jeho epitaf na parte. Ano!!! Je tomu tak: „Takoví lidé by neměli umírat“. Moje první setkání s ním proběhlo, kde jinde než na fotbalovém hřišti. Na jeho oblíbeném stadionu FC Trnavan. Já se chtěl tehdy prosadit v A týmu, ale on už dávno věděl, kde jsou moje kvality. Tenkrát na mě mrknul, zavolał si mě k sobě a svým chytrým humorem mi řekl větu, na kterou nikdy nezapomenu: „Hele, tebe je pro áčko škoda. Ty mi to hlídej v běčku.“ Tak jsem ho poslechl. Jen jsem nevydržel u fotbalu tak dlouho jako on, a to až do poslední chvíle. On byl stále věrný, i když se jeho milovanému Trnavanu nedařilo. Byl to věrný klubista a jeho srdce tlouklo pro Trnavan a v žilách mu tekla zeleno-bílá krev. Barvy klubu. A úplně ho teď vidím,

jak byl hrdý na to, když si mohl vzít v těchto barvách i svou oblíbenou košili. Kolikrát odešel na fotbalový zápas, když ho rodina chtěla mít doma. Posléze mu to bylo líto, když jsme si povídali, několikrát to zmiňoval.

Tak to byla první věc, která nás spojovala. Ta další je naše milovaná Zomka. On tam pracoval a já tam hrál fotbal. Spojovala nás podobná věc, a to kamarádství v ko-

lektivu. On tam měl kamarádů hodně, byl hrdý, že tam mohl pracovat, a do poslední chvíle udržoval kontakty s kamarády z tohoto zaměstnání.

Poslední naše „propojení“, které považuji za velký zážitek, je akce Hudba léčí. Z projektu, který vymyslel a rozdýchal k životu, se stal celorepublikový fenomén. Začali jsme s pár návštěvníky a zomáckou kapelou. Ušli jsme společně skoro 11 let. Navštívilo nás za tu dobu bezmála 16 000 lidí, vy-

střídal se tu nespočet kapel, a to i ze zahraničí. S úsměvem si vybavuji, jak mě vždy káral, že zase pořádám tombolu nebo že ho zvu na podium. A nezapomenu na jeho: „Čeho je hodně, s tím se má šetřit“.

Pane Josefe, prezidente Hudby léčí, ještě jednou děkuji. Vaše myšlenka léčit hubou bude žít dál.

Čest Vaší památce.

Petr Kapal

Jan Nožička sedmdesátiletý

Dne 28. října oslaví významné životní jubileum dlouholetý kronikář města Jan Nožička. Jeho život je neodmyslitelně spjat především s místní rybářskou organizací. Od roku 1987 pod její záštitou vedl dětský rybářský kroužek, v letech 1998–2014 byl pak jejím předsedou a posléze až do roku 2022 jednatelem.

Láska k rybařině ho přivedla i k hlubšímu zájmu o historii zdejší rybářské organizace, kterou začal soustavně zaznamenávat v roce 2003. Do dnešních dnů tak má na svém kontě čtyři objemné knihy, nyní pokračuje v psaní pátého dílu. Málokterá organizace (nejen rybářská a nejen v našem městě) má takto podchycenou svoji historii – od svých počátků (v případě místních rybářů od roku 1946) až do dnešních dnů. V samostatné rubrice přetiskujeme jednotlivé kapitoly z této kroniky, které Honza ještě reviduje, již po několik let také na stránkách našeho zpravodaje. Za zmínku jistě také stojí, že v době Honzova předsednictví byl mimo jiné na Hasiňě vybudován rybník Babínek.

Zkušenosti, které nabyl při psaní rybářské kroniky, později uplatnil i coby městský kronikář – od roku 2009 tak již po dobu 15 let zaznamenává letopisecky události v našem městě. Jeho zájem o zdejší historii ho přivedl i k dílčím tématům, kterým doposud nebyla většinou věnována význam-

nější pozornost. Ještě jako zaměstnanec městského úřadu se podílel na renovaci a úpravách zdejšího hřbitova při revidování hrobových míst. Později o jeho historii a současné podobě sepsal pojednání nazvané „Rožďalovický hřbitov – jeho minulost a současnost“ (*Rožďalovicko* 3/2021, s. 22–25). Je vcelku pochopitelné, že jako vášnivý rybář a milovník přírody zpracov-

val rovněž historii místních rybníků – toto pojednání je nyní součástí stálé expozice městského muzea, ostatně jako Honzův příspěvek věnovaný našemu hřbitovu.

Nesmíme však také zapomenout na další velkou Honzovu lásku, a tou je hudba, které se od mládí aktivně věnoval. Proto asi nepřekvapí, že jako dlouholetý muzikant a člen několika kapel zmapoval také historii hudebních těles působících během 20. století na Rožďalovicku. „Vzpomínka na rožďalovické kapely, kapelníky a muzikanty aneb kdo hrával v Rožďalovicích“, která vyšla jako příloha *Rožďalovicka* 1/2022, vzbudila velký ohlas a stala se záhy rovněž součástí expozice městského muzea.

U příležitosti oslav vzniku samostatného Československa byl jedním z oceněných, kterým ve čtvrtek 28. října 2021 (tedy v den Honzových narozenin) předal starosta města Petr Kapal čestné uznání – za jeho kronikářskou a osvětovou činnost.

Dlužno ještě podotknout, že v letech 2006–2010 byl Honza také obecním zastupitelem a jeho zásluhou byla vyspravena žulová podezdívka jezu.

Milý Honzo, přejeme Ti za celou redakci *Rožďalovicka* k Tvým sedmdesátinám vše nejlepší, hodně zdraví a životního elánu do dalších let.

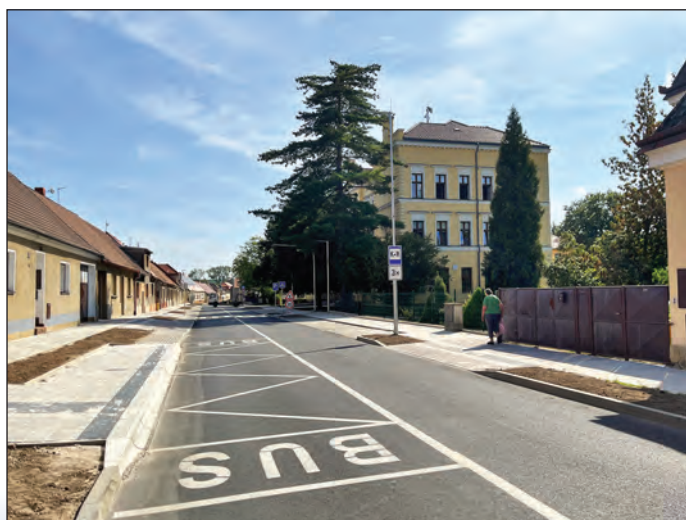
Jez na řece Mrlině v Zámostí – Honzova kresba v městské kronice k roku 2017

Viktor Dobrev

Během léta pokračovala rekonstrukce Boleslavské a Tyršovy ulice

Tyršova ulice byla dokončena počátkem září

Nové vodorovné dopravní značení se kromě křižovatky Spojovací – Tyršova – Boleslavská počátkem října také objevilo na křižovatce ulice Československých legií a Melantrichovy

V září byla nově vyasfaltována silnice spojující Nové Zámky a Leděčky

Na Dolním rybníku Na Holi vzniká nová lávka

ROŽĎALOVICKÉ LETNÍ SLAVNOSTI

20. července

V soutěži „Rožďalovický kotlík“ o nejlepší guláš zvítězilo družstvo maminek, druhé místo obsadili rybáři a na třetím místě skončili myslivci. Odbornou porotu letos tvořili herci Zdeněk Godla a Radim Fiala, vyhlášení výsledků se zúčastnil i kuchařský experimentátor Láďa Hruška

„Gulášová“ porota – Radim Fiala a Zdeněk Godla

Naši rybáři

Beer rock

Karol a Kvído

Michal Hřůza a Kapela Hřůzy, dole Argema

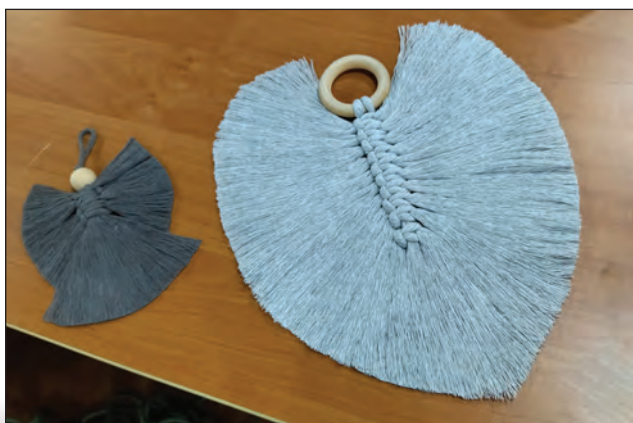

Nikolaos Grigoriadis a Richard Krajčo

Během července bylo možné v Galerii Melantrich zhlédnout výstavu abstraktních obrazů jihočeské výtvarnice Jany Zmrzlé

V úterý 30. července a ve čtvrtek 12. září si zájemkyně o ruční práce mohly v Galerii Melantrich vyzkoušet techniku zvanou macramé

Letošní pouť připadla na neděli 21. července

V sobotu 31. srpna se konala v Košíku tradiční Traktoriáda

V sobotu 17. srpna proběhla ve Spolkovém domě tradiční výstava drobného zvířectva

Poslední srpnovou sobotou se ve Viničné Lhotě mohli malí i velcí rozloučit s prázdninami

V sobotu 5. října jsme přivítali tyto nové občanky (horní foto zleva): Josef Václav Loubek, Vojtěch Rulík, Patrik Martínek, Natálie Škvarková, Jan Filjač, Natálie Čejková. Spodní foto: Vladimír Šoltys, Martin Majer, Barbora Kloučková, Dorota Pilařová, Matěj Boháč

Galerie Melantrich žila létem

Kromě prázdninových pátků, sobot a nedělí, kdy bylo otevřeno Městské informační centrum a kdy o vybraných víkendech probíhala v plenéru sousedská komunitní bistra, byla v červnu v Galerii Melantrich k vidění umělecká díla a artefakty architekta Jiřího Vorla & jeho přátel (viz předchozí číslo *Rožďalovicka* 2/2024), v červenci abstraktní obrazy jihočeské výtvarnice Jany Zmrzlé a v srpnu obrazy středočeské autorky Mirady Geroldové. Městský úřad v Galerii připravil také malé komunitní setkání pro seniory žijící v sousedním zařízení Domova Rožďalovice – v klášteře. Ti ochutnali některé sousedské speciality, ale také si vyslechli příběh pěti rožďalovických osobností.

Pavel Klicpera

Momentka z vernisáže výstavy Mirady Geroldové

Jak jsme sousedili a hledali slavnou osobnost Rožďalovic

Se Spolkem přátel rožďalovických Hradčan jsme se pro letošní sezónu rozhodli pro netradiční krok. Uspořádali jsme devět odpoledních sousedských komunitních bister na zahradě Galerie Melantrich a večer pokračovali hledáním slavné osobnosti města v muzejní expozici ve staré škole. Prostřednictvím divadelní performance, kterou jsme odehráli v podobě pěti monologů, jsme hostům představili pět slavných osobností úzce spojených s Rožďalovicemi. Snažili jsme se v nich přiblížit jejich velmi zajímavé a místy i napínavé milníky jejich životů. Vrátili jsme se v čase do druhé poloviny osmnáctého a do začátku devatenáctého století. A přítomné diváky jsme poprosili, aby na závěr hlasovali formou žetonu vhozeného do příslušného boxu pro nejzajímavější příběh, který si vyslechli.

VECKO, LINDNER, VINECKÝ, DYK A STYBLÍK V PŘÍBĚZÍCH JEJICH PŘÁTEL

V našem hledání jsme se zaměřili na známé i méně známé osobnosti. Na vynikajícího **operního zpěváka Čeňka Vecka**, jehož rodný dům a hrob zde hledala a o jeho životě vyprávěla kolorатурní sopranistka tehdejšího Prozatímního divadla v Praze a také jeho kolegyně **Eleonora Ehrenber-**

Performance se odehrávala v historické expozici muzea

gerová. S lehkostí sobě vlastní ji odehrála **Lenka Valentová Smolíková**.

Role profesora **Josefa Kliky** se nemohl ujmout nikdo jiný než učitel zdejší základní školy **Luboš Chára**. Ten hledal v Rožďalovicích Podolský pivovar, ve kterém se

narodil jeho tehdejší pedagog z kutnohorského gymnázia **Gustav Adolf Lindner**. Vyprávěl nejen o velmi inspirativním a bohatém životě svého profesora, ale také o jeho přístupu k žákům a později i k pedagogům, pro které připravoval moderní

Aktéři performance s Květuší Kykalovou

učitelské osnovy. Sám Klika byl pokračovatelem díla svého profesora a překládal jeho německy psané knihy do češtiny a byl jako on komeniologem.

Pro Rožďalovské neznámá, pro evropský moderní design velmi uznávaná osobnost – **Josef Vinecký**. Ten se jako sochař, keramik, zlatník, designér interiérů veřejných budov i tehdejších funkcionalistických vil a také jako pozdější profesor na mnoha uměleckých školách, stal před vypuknutím druhé světové války členem sdružení umělců razících ve střední Evropě moderní stavební styl Bauhaus.

A jako o tzv. umělci bezdomovci (pro jeho stálé střídání míst pobytu) o něm vyprávěla a jeho stopy v Rožďalovicích hledala jeho tehdejší mecenáška, **Marie Novotná**, která Vineckého talent finančně podporovala. V roli Marie Novotné se představila zdejší floristka **Jana Horáková Peroutková**, která brilantně zvládla vyjmenovat nejen všechna místa pobytu jejího hrdiny, ale také všechny jeho profese a řadu uměleckých stylů, kterými se ve své tvorbě zabýval.

Příběh o českém básníkovi, spisovateli, politikovi, věcném oponentovi prezidenta Masaryka a předákovi pražských studentských bouří a povstání **Viktoru Dykovi** vyprávěla profesorka **Klára Pražáková**, v podání **Jitky Horelové**. Ta zde zároveň hledala místa pobytu Dykova dědečka, babičky a později i jeho matky a přednesla Dykovu báseň z jeho básnické sbírky *Devátá vlna*, kterou nazval „Rožďalovice“.

Hrdinu II. světové války, letce **Miloslava Styblíka**, ve svém napínavém vyprávění divákům přiblížila vojenská specialista, kterou v nápadité vojenské uniformě ztvárnila **Andrea Truhlářová**. Jako radistka byla na letecké vojenské základně ve Velké Británii Styblíkovi po boku až do jeho smrti – zahynul při průzkumném letu v Biskajském zálivu. Styblík se řadil mezi nejúspěšnější letce bombardovací perutě RAF a svými hrdinskými činy napomohl společně s dalšími letci k úspěšnému zakončení druhé světové války. V roce 1991 mu byla udělena tehdejším prezidentem Václavem Havlem hodnost plukovníka letectva in memoriam.

ROŽĎALOVICE A FENOMÉN LINDNER

Celé prázdninové hledání příběhů zajímavých osobností našeho města mělo za cíl probudit v návštěvnících pořadů vědomí souvislostí: prostředí, kde se hrdinové naší historie narodili, kde žili jejich předci a stávající rodiny, v kontextu dějinných událostí, které se odehrávaly na pozadí celého příběhu.

Odpověď na otázku „**Proč právě on!?**“ jsme uslyšeli v sobotu 31. srpna, kdy ji na posledním večerním setkání s aktéry letošní performance vyhlásila nejstarší občanka Rožďalovic paní **Růžena Kykalová** společně se starostou města Petrem Kapalem. Největší počet hlasů divácké ankety získala osobnost, ale dnes můžeme říci i zdejší fenomén – Gustav Adolf Lindner, kterému bychom se chtěli více věnovat v dalších pořadech edukativního charakteru zaměřených tentokrát na žáky zdejší základní školy, které připravujeme.

Pavel Klicpera

Z tropického léta do příliš sychravého podzimu

ČERVENEC

Nejchladnější epizodou letošního léta se stal hned počátek prázdnin. První červenecový týden se výrazně ochladilo, obloha zůstávala převážně zatažená, teploty stoupaly pouze mírně nad 20 °C, v noci klesaly povětšinou k 12 °C. Pocitovou teplotu snižoval také čerstvý vítr. Občasné přehánky či déšť (v součtu kolem 10 mm) částečně zmírnily sucho, a charakter počasí připomínal spíš jaro než začátek léta. Skokové oteplení v sobotu 6. července (33,4 °C) bylo vzápětí vystřídáno velice chladnou nedělí (20 °C) s občasným mrholením.

Už v pondělí ale teploty znovu stoupaly ke 30 °C a také celý následující týden byl veskrze tropický a bouřlivý. V noci na středu 10. července jsme zaznamenali tropickou noc, přičemž týž den pak v podvečerní velmi silné bouřce, která k nám postupovala od jihovýchodu z „Babího kouta“ napršelo během jedné hodiny 29 mm. Daleko ničivější však byla další velmi silná bouřka, která Rožďalovicko zasáhla v pátek 12. července v podvečer okolo šesté hodiny: během půl hodiny napršelo 27 mm, silný vítr vyvracel a lámal stromy, shazoval tašky ze střech a odnášel (i zajištěné) věci ze zahrad. Ani o víkendu jsme se neobešli bez deště či občasných přeháněk, a tak celkový úhrn srážek za tento týden dosáhl 70 mm.

Tropický ráz počasí nás provázal i v dalším týdnu, noc na úterý 16. července by-

Před bouřkou v podvečer 7. srpna

la opět tropická. Nejteplejším dnem týdne se stala neděle 21. července s 34,4 °C, a tak letošní pouť byla obdobně horká jako ta loňská. Vysoké teploty vydržely až do poloviny dalšího týdne, kdy se mírně ochladilo, avšak již v pátek 26. července stoupala teplota znovu ke 30 °C, v sobotu pak ke 34 °C. S přechodem fronty se ochladilo, ačkoli noc na neděli byla ještě teplá a téměř tropická (19,8 °C), k ránu se přidal déšť (6 mm). Po dvou větrných dnech se obloha vyjasnila a v samém závěru měsíce se znovu vrátily tropické teploty: ve

středu 31. července jsme v odpoledních hodinách naměřili 34,4 °C.

Letošní červenec byl podle údajů Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) teplotně nadnormální. Průměrná teplota vzduchu dosáhla 19,8 stupně Celsia, což je o 1,5 stupně více než normál let 1991 až 2020. Srážkově byl uplynulý měsíc mírně nadprůměrný (98 mm).

SRPEN

Příliv horkého vzduchu od jihu pokračoval i začátkem srpna, zejména noci byly velmi

Pozdní odpoledne (5. srpna)

teplé, téměř tropické. Po mírném ochlazení, které přineslo i potřebný déšť (20 mm), se postupně znovu začalo oteplovat – příliv velmi teplého vzduchu od jihu pak vyvrcholil v týdnu od 12. do 18. srpna, kdy v úterý 13. a ve středu 14. srpna vystoupala teplota v odpoledních hodinách shodně na 36,6 °C (nejteplejší dny letošního léta). Teplé byly i noci (16–19 °C). Po celý týden bylo převážně jasno, pouze ve čtvrtek 15. srpna dopoledne zapršelo (9,1 mm). Další srážek jsme se pak dočkali v bouřkách o víkendu (21 mm), kdy přes naše území přecházela

zvlněná studená fronta. Obdobné množství srážek jsme pak zaznamenali také ve středu 21. srpna, kdy mezi 5. a 6. hodinou ranní napršelo 22 mm. V závěru pracovního týdne a v sobotu 24. srpna pak stoupaly odpolední teploty při zcela jasné obloze vysoko nad tropickou třicítku (v sobotu 35,2 °C).

Následné ochlazení bylo jen krátkodobé: pouze v neděli odpoledne klesla teplota pod letních 25 °C (dopoledne stačila vystoupat ještě na 28 °C), od pondělí 26. srpna se začalo znovu oteplovat, obloha se projasnila a již ve středu 28. srpna vyšplhala teplota v odpo-

ledních hodinách na 34,4 °C, v dalších dvou dnech dokonce na 36,6 °C (29. a 30. srpen se tak zařadil společně s 13. a 14. srpnem k nejteplejším dnům letošního léta).

Podle dat ČHMÚ bylo letošní léto třetí nejteplejší v historii od roku 1775, tepleji bylo pouze v roce 2018 a 2019, srpen byl pak celkově čtvrtým nejteplejším v historii měření. Šest nejteplejších lét v dosavadní historii klementinských měření zaznamenali meteorologové v tomto století, z toho pět bylo v posledních deseti letech. Srážkově byl srpen s 84 mm mírně nadprůměrný.

Tůň pod Horním rybníkem, 17. září

ZÁŘÍ

Nebývale horký byl také počátek září, tropy i nadále přetrvávaly. Vysoce nadprůměrné teploty (od 28. srpna až do 9. září se jednalo o řadu 12 tropických dnů) a absence dešťových srážek (nepršelo od 22. srpna až do 9. září) tak měly na svědomí prohlubující se sucho. Nejteplejším dnem v prvním zářijovém týdnu byla středa 4. září, kdy odpoledne vystoupala teplota na 36,4 °C. Velmi teplé byly i noci, mnohdy rovněž téměř tropické, většinou pouze k ránu klesla teplota nepatrně pod 20 °C, avšak během dopoledne začala zno-

vu rychle stoupat, takže 30 °C dosahovala už před polednem. Posledním tropickým dnem letošního léta se stala neděle 8. září s odpolední teplotou téměř 33 °C, noc na pondělí pak byla tropická (20,1 °C).

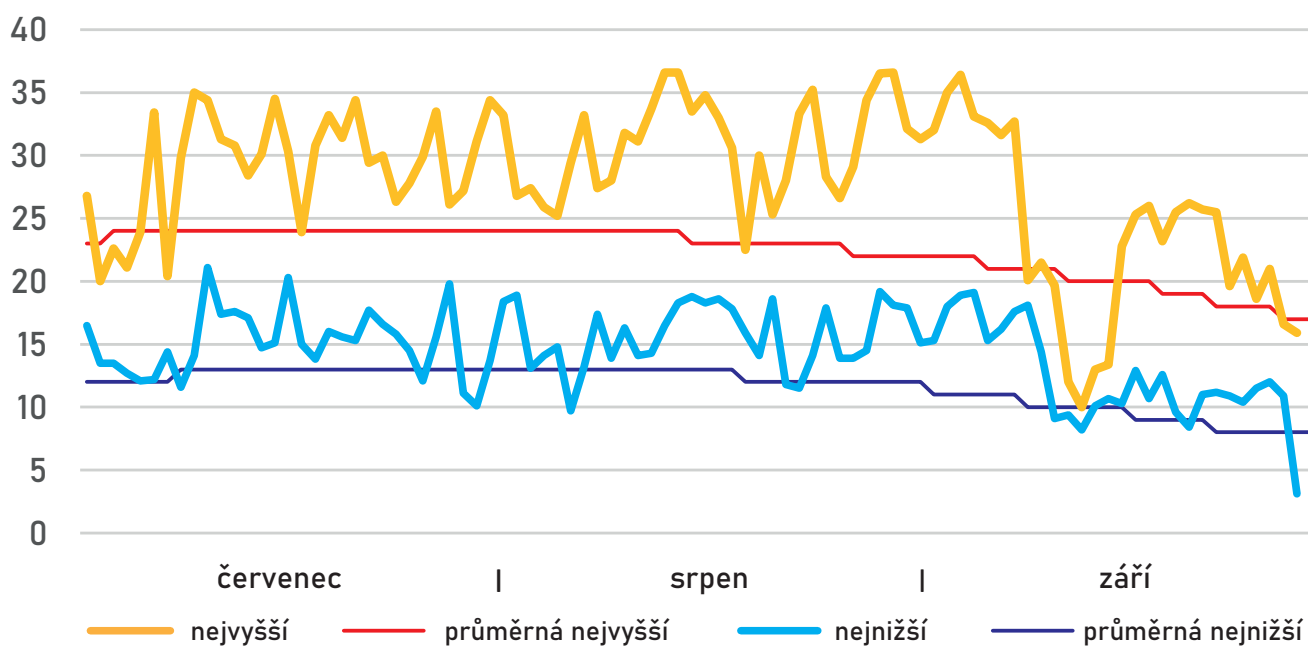
Ochlazení začátkem druhého zářijového týdne přineslo potřebné srážky (během pondělí 9. září napršelo 20 mm). Daleko prudší ochlazení, skok do podprůměrných teplot a velmi vydatné srážky měla na svědomí tlaková níže Boris spojená s frontálním rozhraním, které přinášelo na většinu území výrazné, v některých oblastech pak i extrémní srážkové úhrny. Na Jesenicku

spadlo během čtyř dnů – od 12. do 15. září – 500 mm srážek, což je množství, které zde jinak naprší během půl roku. Povodně, které zasáhly zejména severní Moravu a Slezsko (Jeseník, Hanušovice, Opava, Ostrava, Krnov, Bohumín, Litovel ad.), byly srovnatelné s těmi, které tuto oblast postihly v červenci 1997. Postiženy byly ale také jižní Čechy, Vysočina a obce ve Frýdlantském výběžku.

Rožďalovicku se naštěstí povodně vyhynuly, hladina řeky Mrliny nevystoupala ani na první povodňový stupeň, ačkoli úhrny srážek během několika dní byly

Přehled teplot v období od 1. července do 30. září

Zdroj: vlastní měření autora

značné: od čtvrtka 12. září do pondělní půlnoci 16. září napršelo 79 mm. Hasiči tak během víkendu vyjížděli kvůli silnému větru několikrát k vyvráceným stromům, v jednom případě odčerpávali vodu ze zaplaveného sklepa.

Situace se začala postupně uklidňovat v pondělí 16. září, kdy se v odpoledních hodinách také již citelně oteplilo, ač ráno a večer ještě pršelo. Po celý následující týden pak zůstávala obloha převážně jasná, panovalo příjemné babí léto (nadprůměrné odpolední teploty překračovaly ještě i letních 25 °C).

Přechod dvou studených front s občasnými přeháňkami pak ovlivňoval počasí v posledním zářijovém týdnu, teploty zprvu ještě vystupovaly i mírně nad 20 °C, v závěru období se však již výrazněji ochladilo (přes den ukázal teploměr nejčastěji mezi 12–16 °C, v noci pak klesala teplota ke 3 °C), topná sezona se tak rozjela naplno.

Co do úhrnu srážek bylo září silně nadprůměrné: 114 mm, které u nás napršely, představují téměř dvaapůlnásobek obvyklého množství. Celorepublikově pak bylo podle dat ČHMÚ letošní září druhým nejdeštivějším měsícem (po červenci 1997) od

roku 1961 s územním průměrem 179 mm, což odpovídá trojnásobku normálového úhrnu.

OHLEDNUTÍ ZA LETOŠNÍM LÉTEM

Letošní velmi horké léto přineslo řadu rekordů: od června do září jsme zaznamenali celkem 50 tropických dnů (loni 39), kdy teplota v odpoledních hodinách vystoupala nad 30 °C, tři tropické noci (teplota neklesla pod 20 °C) a od dubna do září celkem 106 letních dní (loni 54), kdy teplota překročila hranici 25 °C.

Viktor Dobrev

Letošní nejničivější bouře doprovázená silným větrem zasáhla Rožďalovicko v pátek 12. července vpoledvečer – polámala a vyvrátila řadu stromů a způsobila také četné škody v zahradách, zejména na nových parcelách. Na náměstí „očesala“ posledních několik hlohů, které zde byly vysázeny při jeho úpravách v roce 1955

Volby do zastupitelstev krajů v Česku – Středočeský kraj

Volby do krajských zastupitelstev České republiky se se konaly v pátek 20. a v sobotu 21. září. Zároveň s krajskými volbami se konalo také první kolo voleb do Senátu Parlamentu České republiky. Byli voleni krajští zastupitelé ve 13 krajích mimo hlavní město Prahu, kde má pravomoci obdobné krajskému zastupitelství Zastupitelstvo hlavního města Prahy. Šlo o sedmé volby do zastupitelstev krajů v České republice.

Ve Středočeském kraji kandidovalo celkem 751 lidí a zaregistrovalo se 16 politických stran a hnutí, přičemž do zastupitelstva se volilo 65 zastupitelů. Průměrný věk byl 49,5 let. Nejstaršímu kandidátovi bylo 81 let (PŘÍSAHA, občanské hnutí) a nejmladším studentům (celkem dva), kteří kandidovali za Česká pirátskou stranu, bylo 18 let. Ve Středočeském kraji bylo celkem 2070 volebních okrsků a v seznamech 1 058 833 oprávněných voličů. Celkem bylo vydáno 351 900 obálek, odevzdaných pak bylo 351 605. Platných hlasů bylo odevzdáno 347 605 (98,83 %) a volební účast dosáhla 33,23 %.

Do Zastupitelstva Středočeského kraje lidé zvolili zástupce pěti stran. Vyhrálo hnutí ANO 2011 se ziskem 33,35 % (25 mandátů), druhé místo obsadili Starostové a nezávislí se ziskem 26,91 % a 20 mandáty. Koalice SPOLU (ODS + TOP 09) obdržela 17,56 % (13 mandátů). Na čtvrtém místě skončilo SPD, Trikolora a PRO – 5,43 % (4 mandáty) a jako poslední pak skončili zástupci STAČILO! – SPOJENÁ LEVICE se ziskem 5,19 % a třemi mandáty.

K datu uzávěrky tohoto čísla nebyly známé výsledky povolebních vyjednávání a neznáme ani jméno nového hejtmána či hejtmanky Středočeského kraje.

HLASOVÁNÍ V ROŽĎALOVICÍCH

V našem městě bylo zapsáno celkem 1325 oprávněných voličů. V rámci voleb bylo vydáno celkem 374 obálek a odevzdáno jich bylo 374. Platných hlasů bylo 370 (98,93 %). Volební účast dosáhla 28,23 %, v rámci nymburského okresu jsme skončili na pomyslném sedmém místě od konce. Vůbec nejnižší volební účast zaznamenali v Milovicích (21,93%), naopak „volebním premiantem“ je obec Nový Dvůr s 59,65 % volební účasti. Krajské volby v Rožďalovicích vyhrálo hnutí ANO 2011 se 149 hlasy

(40,27 %), na druhém místě skončila Jistota a budoucnost se 75 hlasy (20,27 %). Jako třetí se umístili Starostové a nezávislí se 47 hlasy (12,7 %). Na čtvrtém místě pak skončila koalice SPOLU (ODS + TOP 09) se 43 hlasy (11,62 %). Pětiprocentní hranici nutnou pro vstup do zastupitelstva pak jiná strana již nepřekročila. Celkové výsledky voleb v Rožďalovicích jsou pak shrnuty v tabulce níže.

Pokud jde o přidělování přednostních hlasů, tak nejvíce jich získal v našem městě starosta města Petr Kapal (celkem 50), následován Veronikou Bachovou (38 hlasů) a Marcelou Košťákovou (37 hlasů).

Marcela Ešnerová

Název politické strany/uskupení	Platné hlasy celkem	Platné hlasy v %
ANO 2011	149	40,27
JISTOTA A BUDOUCNOST	75	20,27
STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	47	12,7
SPOLU (ODS + TOP 09 + KDU-ČSL)	43	11,62
SPD, Trikolora a PRO	17	4,59
STAČILO! – SPOJENÁ LEVICE	14	3,78
PŘÍSAHA občanské hnutí	6	1,62
Česká pirátská strana	6	1,62
Zelení a SEN 21	5	1,35
DSZ – ZA PRÁVA ZVÍŘAT	2	0,54
ANO LEPŠÍ ČESKO S MIMOZEMŠŤANY	2	0,54
Sociální demokracie	2	0,54
LEPŠÍ ŽIVOT PRO LIDI	2	0,54

Poznal jsem tu výbornou partu pedagogů a provozních zaměstnanců

Během svého života jsem poznal několik ředitelů škol, se dvěma z nich kamarádím dodnes, a i když jsem jim to nikdy neřekl, jejich práce si vážím. Tady v Rožďalovicích jsme v posledních letech takové štěstí neměli. První můj zdejší nadřízený na svoji funkci rezignoval po dlouhotrvajících neshodách se zřizovatelem a poslední ředitelka proslavila naši školu tím, že je vyšetřována Policií ČR. Věru, není mnoho takových škol.

Před více než rokem, jak víte, usedl do ředitelského křesla Petr Tesař. První rok má tedy za sebou, a to je příležitost zeptat se ho, jak se na novém místě cítí.

Před měsícem jsi zahajoval svůj druhý školní rok ve funkci ředitele. Jaké to bylo?

V Rožďalovicích je krásná tradice zahájení školního roku na školním hřišti. Setkají se zde a pozdraví všichni žáci, učitelé a rodiče. Poté se patroni z deváté třídy odeberou s prvňáčky do školy a ostatní jim vytvoří špalír. Je zde vidět, jakou pozici škola v obci má a jaké se těší důvěře, za kterou

velmi děkujeme. Jako bonus vyšlo i slunečné počasí.

Z učitele na velké škole ředitelem na menší škole. To je změna, ne?

Ano, to je obrovská změna. Přišel jsem ze ZŠ Juventa Milovice, která je s cca 1200

žáky jednou z největších v republice, do školy, která v tu chvíli měla 175 žáků. Rovněž počet zaměstnanců je v Rožďalovicích násobně menší. Díky tomu je ve škole rodinnější atmosféra a všichni se velmi dobře znají.

Obrovský skok byl i přechod z učitele na ředitele. Najednou se člověk dostane na pomyslnou „druhou stranu barikády“. Spoustu věcí si jako ředitel uvědomuješ a chápeš jinak než jako učitel. Zároveň máš velkou zodpovědnost, aby vše fungovalo. Rozhodně mě ta změna posunula v životě dál.

Nelituješ?

Na Juventu mám jen krásné vzpomínky a loučení nebylo lehké. Opouštěl jsem skvělou třídu, se kterou jsme toho hodně zažili a úžasné kolegyně v kabinetu. Byli jsme dobrá parta. Život je ale změna. A v Rožďalovicích jsem za ten rok poznal výbornou partu pedagogů a provozních zaměstnanců. Takže i když je to občas velmi náročné, jsem rád, že jsem tu změnu učinil a že jsem v Rožďalovicích.

Za rok ve funkci jsi se už ředitelování naučil?

Určitě ne! Mám před sebou ještě spoustu věcí, které se musím naučit. Myslím, že to je běh na dlouhou trať. Snažím se dělat vše, co funkce ředitele obnáší, jak nejlépe umím.

Stále se uvádí, že o funkci ředitelů škol není velký zájem. Příčinou je mimořádně nadměrná administrativa...

Je pravda, že když se zeptáš učitele, zda by chtěl jít do konkursu na ředitele školy, zpravidla odpoví: „V žádném případě!“ I já jsem takto jako učitel odpovídal. Administrativa a papírování jsou velmi náročné. Rovněž je náročné orientovat se v neustálých změnách a nařízeních.

K tomu navíc musíš řešit nedostatky po bývalém vedení. V posledních číslech našeho zpravodaje se objevily zmínky o pokutě 200 tisíc Kč, o vyšetřování Policií ČR...

Nedostatky, které se objevily po veřejnosprávních kontrolách před mým nástupem, jsem napravit ihned po svém nástupu do funkce. Všechna má opatření byla kontrolována veřejnosprávním kontrolou zřizovatele i Státním úřadem inspekce práce a vše je nyní v pořádku. Spolu s ostatními

zaměstnanci školy se snažíme o vyhodnocování a zlepšování systému, který jsem ve škole nastavil. V současné době Policie ČR stále provádí vyšetřování.

Poměrně brzy po tvém nástupu školu prověřovala Česká školní inspekce (ČŠI). Můžeš v krátkosti říct, jak jsme dopadli?

Není obvyklé, že ČŠI přijde do školy, kde je nový ředitel. Většinou chodí druhý až třetí rok po jeho nástupu. Jednalo se o komplexní školní inspekci, která byla na podnět zřizovatele na základě veřejnosprávních kontrol. ČŠI byla na škole po více než šesti letech. Všechny výtky, které nám ČŠI napsala, byly odstraněny, některé i ve spolupráci se zřizovatelem. Obdrželi jsme i mnoho podnětných námětů, jakým způsobem školu posunout dál, například ohledně předcházení školní neúspěšnosti či metodického vedení pedagogů. Pevně věřím, že po období kontrol a krizového řízení nastane doba koncepčního rozvoje školy.

Mimo ČŠI rovněž proběhla kontrola Státního úřadu inspekce práce, veřejnosprávním kontrolou zřizovatele či kontrolou Krajské hygienické stanice.

Tento měsíc ti bude školská rada schvalovat výroční zprávu za loňský školní rok.

Je něco, co se podle tebe v loňském roce ve škole zvlášť podařilo?

Podařilo se toho mnoho a škola, tedy žáci a zaměstnanci mají být právem na co hrdí. Doporučuji všem sledovat naše webové stránky a školní Facebook, kde najdete aktuální dění ze školy. Myslím, že úspěch není jen o velkých projektech typu školní akademie, ale hlavně o menších radostech z běžných hodin a života ve škole, tvoření ve školní družině či exkurze. Právě v tom je síla naší školy.

Nějaké změny pro tento školní rok?

Pro letošní školní rok jsme ve spolupráci se zřizovatelem začali s projektem „Trenéři ve škole“ pro první, druhou a třetí třídu, který by mohl odtáhnout děti od mobilu a přitáhnout je ke sportu. V měsíci říjnu otevřeme novou učebnu – „školní kuchyňku“ a vybavíme školu další sadou iPadů, která bude hlavně pro druhý stupeň.

Od září máme nový školní řád, pravidla hodnocení žáků a novou verzi školního vzdělávacího programu. Plánů do budoucna mám mnoho, ale nechci být jako politik před volbami a slibovat, spíše vás seznámím s výsledky naší práce v některém z dalších čísel Rožďalovicka.

Rozhovor připravil Jiří Rejsek

Evropský den jazyků

Evropský den jazyků jsme letos oslavili projektově v pátek 27. září. Poznávali jsme evropské jazyky, zkoušeli jednoduchá slovíčka evropských států, luštili rébusy, hráli scénky, hry, zjišťovali informace o evropských zemích, poslouchali evropskou hudbu a zpívali písničky. Vytvářeli jsme prezentace o evropských zemích, které jsme si mezi třídami pak navzájem předváděli.

Ve výtvarném ateliéru probíhal workshop na téma „Kreslíme a tvoříme evropské památky“. Úkolem bylo vytvořit libovolnou evropskou památku různou technikou a za použití libovolného materiálu. Výtvarného workshopu se zúčastnilo z 1. – 9. třídy celkem 20 žáků. Školní družina připravila krásnou evropskou výzdobu a ve školní jídelně jsme si pochutnali na tradiční maďarské kuchyni. V učebně angličtiny probíhala soutěž „Poznej evropské památky a evropské státy.“ Vítězi této soutěže

se stali Tereza Buryanová, Ema Benešová a Matěj Zvolský z 5. třídy (viz foto).

Každá třída si vybrala jedno okno s parapetem v patře sborovny a vyzdobila ho svým vylosovaným státem. Vyzdobenými

okny jsme si připomněli kulturu evropských států. Oslava Dne evropských jazyků se nám vydařila a těšíme se na příští rok.

PaedDr. Naděžda Hrnčířová

Na začátku školního roku usedli do lavic noví prvňáčci

O kronice dorostenců Sokola v Rožďalovicích

Dorostenci zdejšího Sokola se zúčastnili X. všesokolského sletu v Praze v roce 1938. V témže roce založili svoji dorosteneckou kroniku, v níž na prvních stránkách byly popsány dojmy a zážitky z tohoto sletu. Další stránka nazvaná „Rok smutku a ponížení“ popisuje události v roce 1939. Další stránky kroniky obsahují zápisy z činnosti dorostenců: účasti na sokolských přeborech a dosažené výsledky.

Po obsazení zbytku republiky v březnu 1939 německými vojsky se sokolové zapojovali různou formou do odbojové činnosti a řada z nich odešla za hranice, aby mohli aktivně bojovat proti okupantům. Sokolský odboj nezahálel, a tak dne 12. dubna 1941 podepsal říšský protektor Konstantin von Neurath výnos o zastavení činnosti Československé obce sokolské. Druhý den byla zastavena její činnost a zajištěn majetek všech sokolských žup a jednot v celém protektorátu.

Dorostenci měli svoji samosprávu, která řídila jejich činnost v duchu sokolských tradic i nadále. Postupem času se dohled nad jednotou Sokola přioströval. O tom svědčí i tento zápis:

Samospráva v roce 1941 (zleva): vedoucí dorostenců R. Šourek, K. Červ, J. Petrouš, Vl. Taraba, Vl. Mihula, zástupce vedoucího J. Taraba. Sedící (zleva): M. Adamec, vedoucí samosprávy Zb. Miclík, J. Hančar

„V pondělí 1. prosince převzala náš sokolský biograf do správy protektorátní organizace Vlajka. Tím nám byla vzata poslední příležitost k scházení se. Ani v bytě bratra vedoucího nejsme již bezpečni, jelikož po něm stále ‚pasou‘. Uzavíráme proto prozatím i tuto kroniku, jelikož je nutno ji uschovat, a doufáme, že brzy budeme

v ní psát jako svobodní občané Československa.“

Kronika byla opatřena pečlivým obalem a uschována v domě rodičů dorostence Zbyňka Miclíka. Celá léta byla zastrčena v ochranném stlaní za chlěvem pro kozy.

Rudolf Valeš

Sokolský dorost v roce 1938

Rok 1964

V neděli 14. června 1964 se konaly volby do národních výborů všech stupňů, do Národního shromáždění a zároveň byli také voleni soudci okresních soudů. Ačkoliv volební období bylo čtyřleté, události pražského jara v roce 1968 a s ním spojené probíhající politické a společenské změny vedly nakonec k odložení voleb – volby do národních výborů tak proběhly až koncem listopadu 1971, tedy již v době zcela jiného politického ovzduší – nastupující normalizace.

Tak jako při volbách v letech 1954, 1957 a 1960 se jednalo o předem navržené kandidáty, voliči tedy neměli žádnou možnost výběru. Pro volby do zdejšího MNV bylo stanoveno 31 obvodů, přičemž každý obvod „reprezentoval“ pouze jeden kandidát. Celkový počet členů pléna MNV se zvýšil z 27 na 31, nedlouho před volbami byla totiž k Rožďalovicím přičleněna do té doby samostatná obec Podlužany. Počet obyvatel tak vzrostl z 1655 na 1759. Celkový počet zapsaných voličů byl 1266 včetně Podlužan a podle kronikáře Jiřího Poura byl „počet platných odevzdaných lístků 1249, tj. 99,6 %“.

Předsedou MNV se stal dosavadní tajemník František Jirků, který ze své pozice jednal s lidmi často povýšeně, a proto se netěšil valné reputaci ani mezi samotnými funkcionáři MNV. Vše vyvrcholilo v bouřlivém roce 1968, kdy rada ani plénum MNV nebyly pro malou účast poslanců usnášeníschopné. Předseda MNV František Jirků se pro nemoc nezúčastňoval schůzí a jednání, kromě toho nepřijímal rozhodnutí žádného orgánu. Po dobu jeho předsednictví (1964–1970) se Rožďalovice staly tak trochu „městečkem, kde se zastavil čas“.

Bylo to dáno i celkovou ekonomickou situací státu: již v průběhu roku 1962 došlo k celkovému zhroucení státního pětiletého plánu na léta 1961–1965. Byly značně sníženy investice, zemědělská výroba zůstala na úrovni 50. let. Zdejší JZD bylo již po několik let značně ztrátové, a tak po necelých deseti letech v roce 1965 zaniklo a stala se z něj provozovna Československých státních statků (ČSSS) Sadská.

Veškerá výstavba v obci se dělá formou povinně „dobrovolných“ brigád (výkopy pro kanalizaci a kabely veřejného osvětlení, úpravy chodníků a pěšin apod.).

Náměstí na pohlednici z poloviny 60. let

Propagandou stále šířená hesla o světých zítřcích se s ohledem na každodenní realitu mýjela účinkem. Československo se také postupně od poloviny 60. let stále více otvíralo světu, a lidé tak měli možnost srovnání vlastní „socialistické“ životní úrovně s kapitalistickým Západem.

Jak viděl život v Rožďalovicích ve své době kronikář Jiří Pour, nám osvětlí jeho zápisy k tomuto roku v městské kronice.

NOVÉ VOLBY

Nově zvolený MNV konal dne 2. července ustavující zasedání, v němž byl za předsedu jednomyslně zvolen soudruh František Jirků, dosavadní tajemník MNV, za tajemníka soudruh Alexandr Huka, ředitel cukrovaru.

SLOŽENÍ NOVĚ ZVOLENÉHO MNV

Rada: František Jirků (předseda), Alexandr Huka (tajemník), Miloslav Pavlišta, Jaroslav Nechánský, Josef Kubálek, Marie Hazdrová, Josef Severa, Václav Antoš, Miroslav Thám.

Plénum: Emanuel Habada, Marie Jirků, Josef Šmelhaus, MUDr. Václav Lekeš, Josef Hančar, Josef Kubálek, Václav Klimeš, Kateřina Knížková, Marie Nechánská, Hana Fadrhonicová, Cecilie Tvrďá, Helena Čechová, František Horušický, Josef Švarc, František Svoboda, Rudolf Valeš, Karel Košvanec, Emilie Štefanová, František Plachý, František Drobeček, Josef Velechovský, Václav Navrátil.

SLOUČENÍ OBCÍ

Před volbami došlo k sloučení Podlužan s naší obcí, čímž se zvýšil počet obyvatel na 1759.

ZÁSOBOVÁNÍ

Zásobování zajišťuje Jednota. Prodej zboží je soustředěn v 16 prodejnách s 29 zaměstnanci. Maloobchodní obrat byl téměř 10 milionů Kčs. S porovnáním s loňským rokem o jednu polovinu nižší.

Uhlím nás zásobují uhelné sklady Poděbrady, závod Křinec. Uhlí bylo dostatek, více se zehrá na jeho kvalitu.

Dodávka elektřiny byla plynulá, bez přerušování. Prodejna cukrárny se přemístila k Rajmanovům, Narpa [papírnictví] se prozatím spojila s drogerií u Mojžíšů.

PÉČE O ZDRAVÍ

Zdravotnickou péči zajišťuje obvodní lékař MUDr. Václav Lekeš s místní skupinou Československého červeného kříže (ČČK) a vyškolenými zdravotníky. Ve zdravotním středisku je zajištěna služba zubolékařská, gynekologická a dětská poradna. Odborní lékaři dojíždějí k nám z Nymburku.

SOCIÁLNÍ POMOC

Sociální komise rozdělila částku 11 377 Kčs nejpotřebnějším důchodcům ve věcných nákupech: v potravinách, uhlí a textilu. Přestárlé a nemocné umístila v domové důchodců.

KOMUNÁLNÍ PODNIK

Služba obyvatelům. V zájmu o rozšíření služeb obyvatelstvu se ustavil malý Komunální podnik města Rožďalovice s 38 zaměstnanci. Vedoucím je soudruh Miroslav Fadrhonc. Sídlo podniku – na náměstí v znárodněném domě čp. 58.

OSVĚTLENÍ MĚSTA

K lepšímu osvětlení města byla instalována na konzolích výbojková svítidla na hotelu Záložna a u Husova pomníku na domě paní Matesové.

PRODEJNÍ STÁNEK

Do rohu náměstí u křižovatky ulic Revoluční – Melantrichova a silnice k nádraží byl umístěn stánek na prodej novin, časopisů, pohlednic, tabákových výrobků aj.

ÚPRAVA STARÉ ŠKOLY

K zvýšení úrovně kulturního života zajistil MNV ve staré škole úpravu vhodných místností pro Místní lidovou knihovnu, čítárnu a pamětní síň. Prozatím přemístilo se tam i výrobní družstvo Moděva ze sálu ho-

telu Záložna a sál se upravil pro kulturní podniky.

AKCE Z V ROCE 1964

Dokončila se kanalisace 646 m dlouhá od devítiletky do řeky u zámosteckého mostu. Provedla se kanalisace v ulici Rektorysově přes zahrady k Scherštajnovům v délce 220 m a do ulice Čsl. legií v délce 186 m. Na další plánované úseky u pošty 165 m a 60 m v ulici Čsl. legií je zajištěn materiál. Od školy ke křižovatce se vybudoval chodník 215 m dlouhý. Provedla se generální oprava mostu u Bučice. Budova školy potřebovala větší údržbu – nabarvení oken, dveří, opravu střechy, žlabů a podlah – což vyžadovalo obnos 120 000 Kčs. Příští rok je plánována omítka na přístavbu školy.

V cukrovarnické kampani se dováží tři čtvrtiny sklizně cukrovky nákladními auty a traktory. Občané vznášeli oprávněně stížnosti na znečišťování omítek domů. MNV usiluje o přeložení dopravy cukrovky do cukrovaru nově upravenou silnicí v Drahách. Zpevnění a úprava povrchu

se provede v příštím roce. Krajský národní výbor a okresní národní výbor nabídl naší obci umístění velkého průmyslového závodu na zpracování kostí a výroby klišu. Nabídka byla přijata a celá akce je v dalším jednání. Investiční náklad činí asi 50 milionů Kčs.

POSTUP SOCIALISACE VENKOVA: JZD 25. KVĚTEN

Hospodaření družstva je nadále neutěšené. Nedostatek pracovních sil byl částečně zmírněn povoláním 15členné pracovní skupiny ze Slovenska. Ale ani tato nestačila. Do práce se přibírali řemeslníci, placení krmiči a ošetřovatelé, čímž se výrobní náklady velmi zvýšily. Mladí pracovníci v JZD nejsou. Mechanizace družstva je nepostačující. Je citelný nedostatek schopných traktoristů. Trpí kvalita práce, nedodrží se agrotechnická opatření. Každoroční střídání funkcionářů též neprospívá k ozdravení podniku.

Za předsedu družstva byl doporučen soudruh Václav Volejník, který denně dojížděl z Nymburku.

Do rohu náměstí byl v roce 1964 umístěn stánek Poštovní a novinové služby, v němž se prodávaly noviny, časopisy, pohlednice, tabákové výrobky aj. Zrušen byl v druhé polovině 90. let

Za pracovní jednotku se vyplácelo 13 Kčs. Při špičkových pracích pomáhaly brigády místních organizací, zaměstnanci Domova důchodců, škola, požárníci, zaměstnanci Moděvy, členové Jednoty, místní skupina ČČK a dobrovolní brigádníci. K odvozu řepy vypomohli příslušníci armády.

Ke konci roku odešli ze služeb někteří funkcionáři. Státní statek farma Rožďalovice se hlavně zabývala školkařskými výpěstky. Těžbu splnila na 88,96 %. Hospodaření je neuspokojivé. Stav jak v zahradnictví, tak i ve školkách je v desolátním stavu.

PREFA

Místní provozovna Prefa vyrábí heraklitové desky na tři směny. V letošním roce vyrobila 680 000 m² v ceně téměř 3 700 000 Kčs a splnila úkol na 101,1 %. Vybudovala novou studnu na zakoupeném pozemku. Pramen je velmi vydatný a stačí krýt spotřebu pro celý závod, čímž se odstraní nedostatek vody a náklad s dovozem.

CUKROVAR

Cukrovarnická kampaň byla zahájena 5. října a skončila 12. prosince – trvala 67 dní. Zpracovala 63 122 tun řepy.

PARKETÁRNA

Parketárna OSP Nymburk dobře prosperuje a překračuje loňskou výrobu.

STÁTNÍ SPOŘITELNA

Místní pobočka státní spořitelny dosáhla na úsporách v tomto roce téměř 13 milionů Kčs, výše vkladu se během roku zvětšila o 1280 tisíc, tj. o 1,1 %. Spořitelna uzavřela 50 půjček v celkové výši 144 246 Kčs na koupi televizorů, nábytku, motocyklů a ji-

Momentka z brigády na výkop pro kabely veřejného osvětlení zachycuje pospolu tři přední činovníky MNV. Zleva: František Jirků (1960–1964 tajemník MNV, 1964–1970 předseda MNV), Karel Košvanec, Václav Renč, František Vaněk (1960–1964 předseda MNV), chovanec z Ústavu sociální péče „Fanda“, František Horušický (1953–1957 předseda MNV), Ladislav Šuk, Václav Buřil, František Hazdra se synem, chovanec z Ústavu sociální péče Ladislav Fridrich

ných průmyslových výrobků. Do důchodu odešel dlouholetý vedoucí ředitel Václav Martínek a zaň nastoupila soudružka Jaroslava Kubálková.

PŘÍZEŇ A NEPŘÍZEŇ POČASÍ – ÚRODA, DODÁVKY

Po velkých až zrostupňových mrazech prosincových v minulém roce se na Nový rok oteplilo a několik dní udržela se teplota nad bodem mrazu. Leden byl chladný s mrazy kolem -10 °C. Souvislá sněhová pokrývka se udržela od loňského roku po celý měsíc. Největší mráz 15. ledna -19 °C. Začátkem února mrazy polevily, sníh roztál. Nová vlna zimy, s novou sněhovou pokrývkou se udržela až do března. Koncem března se oteplilo, půda rozmrzla. V dubnovém aprílovém počasí se ranní mrazí-

ky střídaly s teplými slunnými dny. Půda rychle osýchala a v polovině měsíce se pilně pracovalo v polích.

Květen byl teplý, ale suchý. Bujné koberce urostlého obilí slibovaly pěknou úrodu. Nedostatek vláhy a vedra přes 29 °C trvala téměř celý červen a ohrožovaly úrodu. Teprve ke konci června deštivé srážky napojily vyprahlou půdu. První polovina července byla chladná, noci byly velmi studené. V druhé polovině měsíce se náhle oteplilo, tepelná vlna ze Sahary vyhnala rtuť až na 33 °C. Obilí rychle dozrávalo. V srpnu deštivé počasí narušilo slibný průběh žní. Počasí v září bylo celkem teplé a suché s většími tepelnými rozdíly (v nížinách i noční mrazíky).

Sucho ohrozilo i klíčení zasetého obilí. Nedostatek vody pocitovaly cukrova-

Vyvlastněný dům čp. 58 Boženy Sedláčkové sloužil od počátku roku 1964 jako provozovna Komunálních služeb města Rožďalovice

ry, kterým hrozilo přerušení kampaně. Na našich rybnících silně poklesla hladina vody. Na Trnavě ustal průtok vody. Na mnoha místech zmizely i spodní vody a ve studnách se pociťoval nedostatek pitné vody. Obavy rozptýlily říjnové deště. Do konce listopadu spadlo téměř 100 mm vody. Měkké prosincové počasí umožnilo dokončení zimní orbu. Vánoce byly tmavé, vlhké s teplotami málo nad nulou.

JARNÍ PRÁCE

Na vysluněných lehčích půdách se začlo pracovat již v prvním týdnu dubnovém. Do konce dubna byla větší část oranin zaseta.

OVOCNÉ SADY

Ovocné stromy rozkvetaly normálně. Poslední týden v dubnu rozkvetly ranné třešně, ryngle a švestky. Ranní mrazíky květy poškodily. Hrušně a jabloně odkvetly v květnu za příznivého počasí.

SENOSEČ

Sušení luk a jetelů probíhalo za slunného, teplého počasí. Sena se sklídila dobře.

PRŮBĚH ŽNÍ

Letošní žně, díky pilné práci družstevníků, obětavé práci kombajnérů a pružnému vedení JZD, probíhaly mnohem úspěšněji

než v minulých letech. Sklizeň se prováděla z dvou třetin novou metodou – rádkovači a kombajnér. Slibnou úrodu poškodily dlouhotrvající deště. Téměř třetina posekaného obilí na řádkách podlehla zkáze. Žňové práce skončily v září o dva dny před okresním termínem.

PODZIMNÍ PRÁCE

Sklizeň brambor skončila první týden v říjnu. Cukrovka se částečně sklízela řepným kombajnem. Deštivým počasím se sklizeň protáhla téměř do konce listopadu. S odvozem pomáhalo as 13 příslušníků armády s vojenskými auty. Ozimů bylo zaseto na 90 %.

ÚRODA: NA POLI, V SADECH

U obilí byla úroda podprůměrná, u brambor a řepy nadprůměrná.

Malá úroda byla u třešní a švestek, dobrá u hrušek a jablek. Značná poptávka u zimních druhů.

VČELAŘŮV ROK

Včely dobře prezimovaly. Snůšky medu byly uspokojivé.

KULTURA A ŠKOLSTVÍ

Hybnou pákou kulturního dění je Osvětová beseda (OB). Úzce spolupracuje s místní

lidovou knihovnou, s výborem žen, místními spolky, s JZD a kinem.

Rozhlasový kroužek OB informuje posluchače pravidelně jednou dvakrát týdně o místních potřebách, o důležitých událostech, významných výročích a kulturních podnicích.

U nástěnných novin OB se zastaví každý, kdo se zajímá o kulturní život a rozvoj našeho města.

MÍSTNÍ LIDOVÁ KNIHOVNA

Počet svazků vykazuje stoupající tendenci. Čítá celkem 3068 svazků, z toho naučných 530, tj. 17,3 %. Výpůjčky dosáhly počtu 6789.

ZÁBAVA – SPORT – ZDRAVOTNICTVÍ

Mládež ráda tancuje. Převládají tance moderní, kterých stále přibývá. Nákladné taneční věnečky ustupují nedělním odpoledním dýchánkám (Křinec – Spolana). Z moderních tanců jsou oblíbené twist, tchei, letkis, holandan. V masopustě se konaly tři plesy – tradiční požární, sportovní a 5. společenský ples pořádaný rodičovským sdružením při ZDŠ, při němž hrála hudba pražských pivovarů závod Staropramen. Byl velmi čteně navštíven hosty z venkova. Konec masopustu oslavily „maškary“ – za vedení sportovního klubu Tatran.

Tancovalo se o pouti i posvícení. Zaslouhou Tatranu byl opět v červenci a srpnu pořádán kurs tance a společenského chování.

KINO MNV

Kino MNV stále hraje čtyřikrát týdně. Nejúspěšnější filmy byly: *Až přijde kocour*, *Rusalka*, *Janošík*, *Tři mušketýři*. Dobrou návštěvnost mají filmy dobrodružné, detektivky a vtipné veselohry.

V soutěži o nejlepší plnění plánu výkonů kin městských národních výborů okresu Nymburk umístilo se v 1. a 2. čtvrtletí zdejší kino na 1. místě z osmi velkých kin okresu. Zaměstnancům kina byla propůjčena „Putovní vlajka“ nejlepšího kolektivu kina v okresu.

TJ TATRAN

Tělovýchovná jednota Tatran byla vyhodnocena jako druhá nejlepší z tělovýchovných jednot na okresu. Dne 31. května se konaly lehkotletické závody, pětiboj a čtyřboj. Výsledky žactva byly velmi dobré ve všech disciplínách. Podobné okrskové přebory konaly se v Kolíně, jichž se zúčastnilo i družstvo našich chlapců. Ve všech disciplínách se umístili mezi prvními. Byli to: Miroslav Banýr, Ladislav Koňák, Miroslav Frcek, Josef Svoboda a Jaromír Kafka.

O prázdninách stanovali žáci Tatranu se svými vedoucími Rudolfem Šourkem a ing. Jaroslavem Tarabou u Pilského rybníka.

PROTIPOŽÁRNÍ OCHRANA

Dne 23. května zaplála u Kálku slavnostní vatra na počest 80. výročí trvání protipožární ochrany (dřívější hasičské jednoty). Čestné uznání bylo uděleno za vzorné plnění úkolů v požární ochraně Václavu Klimešovi.

KRAJSKÝ PŘEBOR V JÍZDĚ NA KONI

Významnou kulturní a sportovní událostí letní sezony byl krajský přebor v jízdě na koni na louce pod Židákem. Vysoká úroveň závodů přilákala mnoho milovníků tohoto sportu.

KOPANÁ

Nejvíce příznivců má kopaná. Zdejší oddíl kopané pilně závodil v okresním přeboru a postoupil proti loňskému roku o jedno místo. O pouti 19. července se pořádala tradiční turnaj o putovní pohár Tatranu. Soutěžilo mužstvo Dukly z Mladé, Střely z Mílovic a Rudá hvězda Nymburk.

HOKEJ

Zimním oblíbeným sportem naší mládeže je hokej. Na zamrzlém Třeboňském rybníce se pilně trénovalo a soupeřilo. Méně se lyžuje.

KOUPÁNÍ

Břežky Třeboňského rybníka zůstaly v létě opuštěné pro smrdutý zápach z vody od cukrovarnických vod.

ČESKOSLOVENSKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ

Místní skupina ČČK se opět umístila mezi nejlepšími v okresu a obdržela „Putovní vlajku nejlepší skupiny“. Získala 11 čestných dárců krve. V zemědělských a jiných brigádách odpracovali členové 1280 hodin. Záslužnou práci vykonali členové při jarním úklidu. Vyklidili hromady plechovek, skla a jiného haraburdí z příkopů a krajů lesa, které tam nesvědomití občané naházeli bez ohledu na pořádek a čistotu města.

POHYB OBYVATELSTVA, ŽIVOT LIDÍ

Celkový počet obyvatel se sloučenou obcí Podlužany stoupl v obci na 1759 – z toho 691 mužů, 837 žen a 231 dětí do 15 let. V roce se narodilo jen 13 dětí. Šestina z počtu obyvatel tvoří chovanci a ošetřující personál Domova důchodců. Většina pracujících dojíždí do práce do Nymburka neb do Jičína. Starší ženy pracují v JZD, chodí na práci do lesa, do Prefy a do parketárny. Po odchodu řádových sester je v domově důchodců zaměstnáno 52 žen. V poslední době šijí podomácku pro Moděvu a pro Technolen do Lomnice nad Popelkou.

BYTOVÁ SITUACE

Bytová situace je stále neutěšená. Byty ve starých domech jsou zchátralé, nevyhovující. O družstevní výstavbu nemají mladší občané zájem pro nedostatek pracovní příležitosti v místě. Přihlašují se za členy stavebního družstva tam, kde pracují.

Soukromé výstavbě byl dokončen rodinný domek M. Nekolného (za uličkou) – další dva vedle něho jsou rozestavěny.

TRAGICKÁ ÚMRTÍ

Po Novém roce našli dřevaři v lese „Kotlíku“ mrtvolu oběšeného muže. Podle nalezených dokladů byl zjištěn Josef Laňar, 23letý horník, narozený v Rožďalovicích. Mrtvola na stromě visela delší dobu. Příčina sebevraždy není známa. V Rožďalovicích již nikoho neměl. Otec, dvorský děl-

ník, tragicky zahynul při orání parními oračkami, matka zemřela na tuberkulosu. Byl vychován u babičky, která je již několik let mrtva.

V polovině ledna vzrušila celé město zpráva o tragické smrti poslance MNV, předsedy revizní komise JZD a člena výboru místní organizace KSČ Jana Pražáka.

Časné zrána byla na chodníku ve sněhu u panského špýcharu nalezena jeho zmrzlá mrtvola. Ač mu bylo nevolno, odešel před 22. hodinou do služby – noční hlídky v JZD. Cestou dostal pravděpodobně záchvat. Nikdo již nešel kolem, aby mu pomohl a zachránil mu život.

Při pohřbu za hojně účasti družstevníků, členů KSČ, MNV byla v kremační síni zhodnocena jeho záslužná práce.

Jan Pražák při oslavách 1. máje v r. 1948

DOMOV DŮCHODCŮ

V Domově důchodců, umístěném v bývalém šlechtickém zámku, dožívají v klidném zátíší a užívají zasloužilého odpočinku staří lidé, z nichž je mnoho tělesně postižených. Je tam mnoho chovanců, kteří za nejmenší sociální důchod dostávají celé zaopátrání – prádlo a na vlastní osobní útratu 50 Kčs měsíčně.

I o kulturní život mají dobře postaráno. Dvakrát měsíčně mohou v kulturním středisku na filmová představení, časté kulturní brigády uvádějí besídky, estrády i divadla. O vánočních svátcích dostávají štědrnou nadílku, ženy k MDŽ malé dárečky. Někteří se dožívají přes 90 let.

O 250 chovanců pečuje 56 zaměstnanců civilních, většinou žen, a 14 řádových sester.

Připravil Viktor Dobrev

MLÝNY, PEKÁRNY A CUKRÁRNY

NÁRODNÍ PODNIK STŘEDOČESKÉHO KNV PRAHA

PODNIKOVÉ ŘEDITELSTVÍ se sídlem V KLADNĚ, ULICE JOSEFA HORY 671

Titl.
Soudruh M r á k o t a ,
R o ž ě a l o v i c e .

Závod 08, PODĚBRADY

Riegrovo náměstí 36

Telefon 423, 8158

ředitel 8223, fakturace Nymburk 268

Naše značka a č. j.: dk

Váš dopis ze dne - značky:

Poděbrady, dne 16. října 1964.

v ě c : stížnost na chléb, cizí předmět.

Byla nám postoupena Vaše stížnost současně se zbytkem chleba, ve kterém byla zapečena podložka. Stížnost byla přešetřena přímo na pekárně v Křinci a bylo hovořeno se všemi zaměstnanci. O výsledku Vám podáváme zprávu.

Jelikož se na uvedené pekárně všechna mouka prosévá, nemohou se zaměstnanci k uvedenému předmětu /podložce/ nijak vyjádřit. Jest však pravděpodobné, že tento nedostatek zavinil údržbář, který na pekárně oprávoval válečku a součástky odložil do ošatky, kde pak zapoměl na podložku a pekaři do této ošatky dali chléb, kde podložka zakynula do chleba. Byla uloženo:

1. při jakékoliv opravě nesmí údržbář používat ošatky
2. zvýšení opatrnosti při výrobě
3. dodržování hygieny na pekárně.

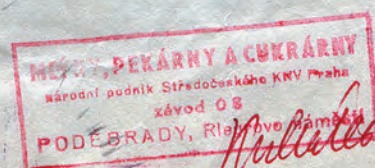
Jelikož byla porušena základní opatření, t. j. hygiena, bude na schůzi zaměstnanců udělena osazenstvu pekárny v Křinci veřejná důtka, směně bude krácena premie a Vám bude poskytnuta náhrada.

Náhradní chléb si vydsvedněte na prodejně v Rožďalovicích, kam bude dodán.

Děkujeme Vám za spolupráci při upozorňování na nedostatky, kterých se dopouštíte a věříme, že se podobný případ nebude opakovat.

Podáváme Vám tuto zprávu a jsme s pozdravem
Světu mír !

1 kopie na vědomí okresní komisi lidové kontroly a statistiky v Nymburce.

Bankovní spojení: SBČS Kladno č. ú. 321-010

Vyřizuje: Doubek.

51 205 7701/62

Léta 1991–1992

ROK 1991

Po 16 letech krajského a svazového hospodaření je rybářská organizace Rožďalovice od 1. ledna 1991 samostatně hospodařící.

V sobotu 12. ledna se konala na sále radnice v Rožďalovicích členská schůze. Celkem 134 zúčastněných rybářů rozhodlo, jak budeme hospodařit v příštích letech. V úvodu ve své zprávě hospodář Zdeněk Nechánský upozornil rybáře na změny v Jednotném rybářském řádu. Od tohoto roku je opět zavedeno všeobecné hájení ryb na tekoucích vodách od 16. března do 15. června. Na rybnících je hájení od 16. března do 30. dubna.

V usnesení této členské schůze si rybáři schválili podmínky hospodaření na revíru Mrlina 2:

1. Zvýšení lovné míry ryb: kapr – 40 cm (rybářský řád – 35 cm), štika – 60 cm (rybářský řád – 50 cm), úhoř – 60 cm (rybářský řád – 45 cm).

2. Zrušení pstruhového revíru na Libáňském potoce.

3. Možnost placení 12 hodin brigády (1 hodina za 20 Kčs).

4. Cena povolenky je stanovena: dospělí 280 Kčs, mládež 140 Kčs, děti 40 Kčs. Hostovské povolenky se budou vydávat pouze v měsících červenec a srpen. Dvoutměsíční za 400 Kčs, týdenní 150 Kčs, denní 50 Kčs.

Jako historickou zajímavost našeho města lze uvést, že tato členská schůze rybářů 12. ledna 1991 byla poslední společenskou akcí na malém sále radnice. V dalších dnech začaly dokončovací práce na rekonstrukci radničního sálu. Došlo k propojení starého sálu se sálem v nově vybudované přístavbě radnice. V tomto roce se v Rožďalovicích nekonaly tradiční plesy a první společenskou akcí na novém dvojsáli byl začátkem srpna taneční věneček.

V prvním roce samostatného hospodaření vydal hospodář Zdeněk Nechánský 167 povolenek dospělých, 15 mládežnických, 85 dětských, 42 hostovských „prázdninových“. Brigády si zaplatilo 13 rybářů.

Začátkem roku přešlo z naší rybářské organizace celkem 24 členů do nově vzniklé organizace v Dymokurech. Výborové schůze 4. března se zúčastnili zástupci

MO Dymokury. Je dohodnuto uvolnit pro ně z našeho rybářského revíru část Štítarského potoka od mostu u Svídnice pod hráz rybníka Pustý, koupaliště v Dymokurech a rybník Křiňák ve Svídnicí. Požadavku dymokurských rybářů uvolnit Smíchovský potok a komárovský splav nebylo vyhověno.

Ve středu 1. května si naši rybáři po mnoha letech opět užívali svůj svátek v podobě zahájení rybařiny na rybnících. Žádný cizí rybář nám „nedrancoval“ vodu a oni mohli chodit na ryby s pocitem: „Sami jsme si rybu odchovali, sami si ji ulovíme.“

Dne 8. května zaslal starosta Křince naší rybářské organizaci žádost, zda by někteří rybáři z Křince mohli odpracovat brigády ve prospěch obce. Výborovou schůzí 3. června bylo rozhodnuto odpracovat pro obecní úřad Křinec 60 hodin za rok – brigáda 5 rybářů.

Rybářské závody mládeže se konaly v sobotu 1. června na rybníku v Podlužanech. Za účasti 25 dětí zvítězil desetiletý Jaroslav Novotný z Křince s celkovým úlovkem 295 cm ryb.

Úlovek z Komárovského splavu – léto 1993

Dne 30. září zaslalo Ministerstvo zemědělství České republiky dekret na revír Mrlina 2 do vlastnictví naší rybářské organizace. Vrátil se nám důležitý dokument, o který jsme přišli v roce 1975.

Začátkem října koupili rybáři od podniku Strojbal Rožďalovice pojízdnou maringotku za 6500 Kčs. Při následujících podzimních výloveh rybníků posloužila jako výborné zázemí.

V sobotu 14. prosince proběhla na radnici v Rožďalovicích další členská schůze. Jednalo se opět o ceně povolenek na příští rok a o brigádách. Je schváleno: cena povolenky pro dospělé zůstane 280 Kčs, mládež do 18 let zaplatí za povolenku jako dospělí, dětem do 15 let se cena povolenky zvýší na 100 Kčs. V omezeném počtu 20 kusů za rok může hospodář prodávat celoroční hostovské povolenky místním chalupářům za 600 Kčs. Brigádní hodiny byly sníženy na 10 hodin za rok, cena hodiny se zvýšila na 25 Kčs. Z důvodu zvyšování ceny poštovních poplatků za složenky je rozhodnuto od roku 1992 platit členské známky a povolenky hotově přímo hospodáři při jejich odběru. Obecnímu úřadu Rožďalovice je koncem roku zaplacen nájem za rybníky ve výši 1200 Kčs.

ROK 1992

Začátkem roku se předseda rybářů Josef Košťák zúčastnil několika jednání v Praze. Na všech jednáních je rozhodnuto o úplné samostatnosti naší rybářské organizace jak finanční, tak v chovu i lovu ryb. Územní svaz Praha pro nás zajistí nabídku a popptávku ryb, distribuci členských známek, tiskopisů povolenek a úlovkových lístků, v případě potřeby právní ochranu organizace. Hospodář Zdeněk Nechánský vypracoval popis našeho rybářského revíru s místními úpravami a pokyny pro rybáře, které nazval „Desatero pro člena Českého rybářského svazu“.

Výroční členská schůze proběhla v sobotu 14. března od 9 hodin na radnici v Rožďalovicích. Schůze přijala návrh uspořádat rybářské závody dospělých. Večer 14. března od 20 hodin se na novém společenském sále radnice konal rybářský ples. Hrál taneční orchestr Bohemia Poděbrady. Prodáno bylo 225 vstupenek po 20 Kčs.

V tomto roce vydal rybářský hospodář 168 povolenek dospělých, 58 dětských, 18 celoročních hostovských a 47 krátkodobých prázdninových.

Na revír je vysazeno 3700 kg kapra, 240 kg lína, 140 kusů štiky – ročka a 120 kusů candáta – ročka.

V neděli 19. dubna se sešlo 56 rybářů na prvním ročníku rybářských závodů na rybníku v Podlužanech. Zvítězil celoroční host Petr Venhauer z Prahy s celkovým úlovkem 478 cm ryb.

V sobotu 6. června v proběhl v Podlužanech další ročník rybářských závodů dětí. Za účasti 21 mladých rybářů zvítězil dvánáctiletý Tomáš Kurka z Křince s celkovým úlovkem 464 cm ryb.

Dne 1. října je ukončen rybolov na rybníku Hasina. Jsou zde zakomorovány ryby z podzimních výlovů rybníků Holské soustavy. Přebytek ryb od nás odkoupila firma Arybas. Tržní kapr je prodán za 17,50 Kčs za kilogram, plůdek kapra za 25 Kčs za kilogram. Obecnímu úřadu Rožďalovice je zaplacen nájem z rybníků ve výši 3600 Kčs.

V průběhu let 1991 až 1992 odjeli z Mlolic ruští vojáci (dříve sovětsí), „dočasně“ zde umístění v roce 1968. Odjeli rybáři, kteří nám po mnoho let drancovali Komárov. Tato část našeho revíru se začala opět pravidelně zarybňovat.

Celkový úlovek ryb na revíru Mrlina 2 v roce 1992 jednoznačně ukázal, že cesta samostatného hospodaření, kterou jsme se vydali, je správná. V tomto roce je uloveno 4511 kusů ryb o celkové váze 6105 kg.

Začátkem roku 1991 většina rybářů s nadšením přijala změnu rybářského řádu o hájení ryb na tekoucí vodě od 16. března do 15. června. Po dvou letech se však ukazuje, že toto hájení je v dnešní době zbytečně dlouhé a nic dobrého nepřináší. Zástupci naší rybářské organizace 24. června 1992 písemně požádali Okresní úřad Nymburk o výjimku z hájení ryb.

Jan Nožička

Vrabčáci

Tímto běžně používaným slovem označujeme ptačí druh, který člověka doprovází již od nepaměti. Totiž nikoli druh, ale druhy. Vrabci, lidově vrabčáci, se v české kotlině vyskytují ve dvou druzích. Vrabec domácí (*Passer domesticus*) a vrabec polní (*Passer montanus*). Ten první je skutečným sousedem člověka. Žije, rozmnožuje se a shání si potravu přímo v jeho sídlech nebo okolo nich. Ten druhý, méně známý, jen o trochu dále v zahradách a na polích. Oba jsou si také velmi podobní. Nás bude dnes zajímat ten z pole.

Nepozorný pozorovatel si je může splést. Avšak dospělý vrabec polní má na rozdíl od svého domácího bratrance výrazně bílé tváře se zřetelnou černou skvrnou a menším černým podbradkem. Chybí mu černě zbarvená prsa a břicho. Naopak má výrazný úzký bílý obojek. Zatímco vrabec domácí zdomácněl na všech kontinentech kromě Antarktidy, vrabec polní je poněkud konzervativnější. Přesto areál jeho výskytu sahá od Kanárských ostrovů až po Austrálii, zavlečen byl i do Severní Ameriky. Jen vedra Jižní Ameriky a Afriky mu příliš nesvědčí. V České republice je rozšířen po celém území od nížin až do středních poloh.

Stejně jako vrabec domácí i jeho polní bratranec hnízdí nejraději v dutinách či polodutinách, ať již přirozených, nebo umělých. Rád obsadí i ptačí budku. Časté jsou hnízdní kolonie v materiálu velkých ptačích hnízd, např. čápů nebo dravců. Hnízdí ale i samostatně. Zcela výjimečně

si dokáže při nedostatku dutin postavit kulovité hnízdo i ve větvoví stromů a keřů. Páry bývají stálé po více let, avšak i mezi vrabci byly v posledních letech zjištěny polygamie a mimopárové kopulace. Na výchově potomstva se podílí rovným dílem oba rodiče. A rodiče jsou to velmi výkonní, neboť od dubna do července stihnou až tři hnízdění a v každém z nich vyvést 4–6 mláďat.

Vrabec polní, na rozdíl od vrabce domácího, nekonzumuje tolik živočišné potravy. Většinu jeho jídelníčku tvoří semena plevelů. Neoklovává ani ovoce v sadech, takže nepůsobí takřka žádné zemědělské škody. Možná i díky tomuto způsobu stravování nedošlo v devadesátých letech k výraznému snížení početnosti, jako se to stalo

právě příbuznému vrabci domácímu. Jedna z hypotéz totiž tvrdila, že některá ze složek bezolovnatého benzínu, který se v této době masově zavedl do prodeje, způsobil dramatický pokles početnosti určitých druhů mšic, jež jsou základem výživy čerstvě vylíhlých vrabčích mláďat. Ovšem příčin úbytku vrabců bylo jistě více.

Přestože se vrabec polní během léta dá spatřit spíše ve volném terénu, v pobřežních křovinách okolo rybníků, ve starých sadech, mezi hospodářskými zemědělskými budovami, s počínajícím podzimem se s ním můžete setkat i na vašich krmítkách. Tak vyhlížejte tmavou skvrnu na bílých tvářích. Teď už si ho nespletete.

Vladimír Šoltys

rehek zahradní

bekasina otavní

KROUŽKOVÁNÍ NA ZRCADLE Tradiční odchyťová kroužkovací akce na rybníku Zrcadlo proběhla letos v termínu 10.–16. srpna. Přestože zprávy z předchozích odchyťových akcí (Nesyt, Řežabinec, Žehuň) hlásily poměrně slabé výsledky, našeho Zrcadla se to evidentně nedotklo.

Kvůli rekordním denním teplotám, které přesahovaly 30 °C, jsme byli nuceni odchyť do nárazových sítí přerušit denně v době od 11.00 do 18.00 hodin. I přesto byly počty okroužkovaných druhů rekordní, a to jak absolutní počty, tak počty druhů.

Akce se účastnili tři kroužkovatelé a čtyři čekatelé na kroužkovatelskou licenci. To je dobrá zpráva, protože Zrcadlo si vychovalo další pokračovatele a následovníky. Přijelo se podívat také několik návštěv a na akci samotné pobývaly i děti, takže osvěta si také přišla na své.

Vladimír Šoltys

Modráky

Jště na konci prázdnin, kdy v lesích skoro nikdo houby nesbíral, bylo možné nalézt několik druhů tzv. modráků. Hřibů, jejichž dužnina při poranění, ale někdy i při pouhém doteku začne modrat. Jedná se o chemickou reakci – oxidaci látek (několika druhů kyselin), které dužnina těchto druhů obsahuje. Intenzita modrání je různá – od velmi slabého, např. u hřibu přívěskatého (foto nahoře), kde někdy chybí úplně, až po silně modrající hřib modračku, který má zbarvení dokonce v názvu. Modrání některé houbaře odrazuje, a tak pro jistotu tyto hřiby nesbírají vůbec. V některých případech oprávněné, protože hřiby z okruhu hřibu satana jsou jedovaté, další jsou nejedlé (kříšť, hřib medotrpký). Pak je zde ještě třeba zákonem chráněný hřib Fechtnerův, který se nesmí samozřejmě sbírat vůbec, nebo kriticky ohrožený hřib rudonachový či hřib růžovník.

Za pravé modráky se ovšem označují především ty z okruhu hřibu kováře, ale i jim se část houbařů vyhýbá. Ve většině mykologických atlasů se uvádí, že jsou

jedlé až po delší tepelné úpravě, tak snad proto. Každý běžný houbař jistě rozpoznává dva nejčastější druhy, tedy zmíněného kováře a pak koloděje. Vzácného hřiba Quéletova už zřejmě málokdo a zbývající dva druhy byly rozpoznány

teprve poměrně nedávno a jejich určení dělá problémy i těm zkušenějším. Pojďme se nyní prostřednictvím fotografií Martina Kříže s jednotlivými druhy seznámit trochu blíže.

Jiří Rejsek

Hřib kovář (*Neoboletus luridiformis*)

Častá houba našich lesů, jeden z prvních jarních hřibů. Kombinace tmavého klobouku (jako kovářská zástěra), červených pórů a červeného třeně z něj dělá jednu z našich nejhezčích hub.

Hřib odbarvený (*Neoboletus xanthopus*)

Do nedávna poddruh kováře, nyní samostatný druh. „Odbarvenost“ spočívá ve většinou světlejší barvě lepkavého klobouku a okrových šupinkách na třeni. Nalézáme jej např. na obou březích Komárovského rybníka i jinde na Dymokursku.

Hřib koloděj (*Suillellus luridus*)

Druhý u nás poměrně častý druh s charakteristickou hnědočervenou sítkou na třeni.

Na Rožďalovicku jej lze najít v lesích, na jejich okrajích, ale také na hrázích rybníků nebo v zahradách.

Hřib polosítkovaný (*Suillellus mendax*)

Dříve označovaný za poddruh koloděje, s českým názvem hřib kavkazský. Nyní tedy samostatný druh odlišitelný od koloděje sítkou dosahující maximálně do třetiny třeně. Známe jej z nejdalekých Čtvrtí, ale jistě bude častější.

Hřib Quéletův (*Suillellus queletii*)

Vzácný teplomilný druh, který nacházíme v našich lesích opakovaně, např. u Břístve, Prodašic, u Komárovského rybníka a jinde. Letos nově „za pilou“ v Rožďalovicích.

Jiří Rejsek

Houbaři měli žně

Teplé a suché léto houbařům příliš nepřálo, ale kdo se vydal do lesa ve druhé polovině července, s prázdnou se nevrátil. První vlna hřibů dubových netrvala dlouho, ale daly se najít i jiné druhy hřibovitých – kováři, hříby plstnaté, hnědé nebo třeba přívěskaté. Pak však přišla horka a výše uvedené houby se vytrátily. Přesto bylo možné najít některé teplomilné druhy, což potvrdila exkurze mých pražských přátel do našich lesů. Během poslední srpnové soboty jich našli celou řadu, některé z nich fotografoval Tomáš Pavelka. Za zmínku stojí především nález hříbu nachového, kterého jsme našli před lety na Komárovském rybníku a nyní se jeho lokalita opět potvrdila. Rostl zde spolu s dalším jedovatým hřibem – satanem. Ten tady vytvořil velké plodnice, dokud je někdo nevytrhal a nerozházal po lese. Znovu se zde potvrdil i výskyt zákonem chráně-

ných hřibů královského a Fechtnerova. Já jsem zde ještě o týden později našel jednu plodnici zbývajícího z chráněných druhů – hříbu moravského. Toho se podařilo najít

i Milanu Hronovi u Horní rybníka Na Holi. Na svých místech rostl i kriticky ohrožený hřib rudonachový, vzácněji i jeho žlutá varieta.

Pak už se jen čekalo na déšť, který skutečně v září přišel, a protože po něm následovaly teplé a slunné dny, bylo jen otázkou času, kdy začne podzimní vlna „praváků“. S koncem září se houbaři opravdu dočkali a začaly jim žně. Komu nevádí spousta halekajících lidí v lese, odnáší si ještě i dnes (8. října) z lesa košíky hřibů smrkových a hnědých či křemenáčů, které se postupně začaly přidávat. Z lupenatých hub se kromě častých bedel začínají objevovat i holubinky, ryzce a konečně i václavky. Zajímavým nálezem byla velká plodnice trstnatce lupenitého, kterou našli v pondělí 7. září manželé Ouředníčkovi.

Žně ještě nekončí...

Jiří Rejsek

Hřib nachový (*Rubroboletus rhodoxanthus*)

Hřib Fechtnerův (*Butyriboletus fechtneri*)

Hřib rudonachový (*Imperator rhodopurpureus*)

Hřib rudonachový var. žlutonachový (*Imperator rhodopurpureus* f. *xanthopurpureus*)

V Dymokurech se ve dnech 7. a 8. září konal dvanáctý obnovený a celkově sedmadvacátý ročník motocyklových závodů a jelo se také o Cenu Bohumila Staši (pozn. slavný motocyklový závodník druhé poloviny minulého století, který slavil úspěchy jak na tomto okruhu, tak i na Grand Prix Československa v Brně). Na trati se odjelo celkem 10 závodů ve 22 kubaturách a byly vidět krásné souboje, skvělé jezdecké výkony, ale i pády závodníků. V kategorii „Superbike“ se závodů zúčastnil již potřetí také náš rožďalovický jezdec Jiří Pilař ml. na stroji Suzuki GSX-R, který v nedělním závodě zajel čas 0:16:19.725 a skončil na dvanáctém místě. Jirkovi gratulujeme a přejeme mnoho dalších sportovních úspěchů.

V létě bodovala mladá jezdka Tereza Pletková s koněm Leny Gold K na parkuru Apolenka (7. července, 4. místo) a v Dolní Přímí (11. srpna, 5. a 8. místo). Méně se jí dařilo v zářijovém Neratově, kde se i přes velmi pěknou, čistou jízdu na parkuru (80 cm) neumístila.

Rekonstrukce hasičské zbrojnice postoupila do další fáze. Od září probíhala oprava věže, která získala novou fasádu. Původní oplechování bylo opatřeno novým nátěrem, nově pak byla zhotovena stříška nad sirénou a také měděná makovice, do níž byl vložen přepis listiny z roku 1934 (viz následující stránku), dále současný popis prací, které byly na zbrojnici provedeny od počátku její rekonstrukce v roce 2022 a flash karta s fotografiemi mapujícími tyto opravy, pdf soubory *Rožďalovicka* z let 2020 až 2024 a pdf brožury *Sto čtyřicet let Sboru dobrovolných hasičů Rožďalovice 1882–2022*. Klempířské práce provedl a novou měděnou makovici zhotovil Jiří Tuzar, její usazení proběhlo v úterý 8. října vpoledne.

1912 usiloval o postavení zbrojnice vlastní, vyhovující potřebě a na vhodném místě.
 Světovou válkou, 1914-1918 byla tato snaha na dlouho přerušena a uskutečnila se až v roce 1934 za všemožné podpory starosty města, p. F. Honzáka, ředitele Rolnických podniků.
 Stavba byla provedena ve vlastní režii za dozoru br. Jaroslava Vortela, nákladem asi 62 000 Kč. Padesát tisíc Kč zaručilo u zdejší Občanské záložny, zbytek zaručil br. Jenda Rajman. Tesařskou a tesářskou práci provedl V. Šimáček stavitel, mimo to a krytiny, navozilo veškerý materiál nákladní auto Rolnických podniků a mlýna Bučice, bezplatně.
 Hasičský domov stojí na místě domku čp. 180, který koupilo město za 19 000 Kč, členstvo sboru domek v několika hodinách rozebralo a místo splanýřovalo, vykonalo tak svou povinnost.
 Sbor dobrovolných hasičů bude hledět celý náklad této stavby v době splatiti, aby tak budoucím pokolením zanechal dobré vůle mnohých občanů, dílo, kterým bude pro ně vždy okamžitá pohotovost v případě požáru a v jiných nebezpečích.
 Po dokončení stavby má sbor v majetku běžných potřeb: stříkačku od r. 1882, skládací žebřík od r. 1897, motorisovanou stříkačku od r. 1923, sanitní oddělení od r. 1926. Nejbližším úkolem sboru bude, opatřit stříkačku automobilovou pro nejlepší dopravu i na vzdálenější místa.

V roce této stavby má sbor 46 členů činných a [přispívajících], předsedou je br. V. Štědrý, velitelem Antonín Pohl, pokladníkem a J. Draždanský. Stavební odbor byl zvolen z bratří: Jar. Vortel, J. Draždanský, J. Kumstýř, J. Rajman, A. Tůma, V. Vynikal, revisorem účtů J. Adamec. Tento stavební odbor měl celou stavbu na starosti a po dokončení stavby p[ředal ji sboru?] ku opatrování a k užívání.
 za:
 Jaroslav Vortel
 předseda
 Jaroslav Valeš
 pokladník
 Josef [Draždanský]
 [jednatel]
 Jenda Rajman

Při opravě hasičské věže byla ve středu 19. září z její makovice vyjmuta kovová schránka obsahující dokument, který do ní byl vložen při stavbě v roce 1934. Želobu pozinkovaný tubus nebyl na jednom místě dostatečně zaletován, takže ani noviny (Národní obrození ze dne 2. listopadu 1933), v nichž byl tento pamětní list ještě zabalen, ho neuchránily od povětrnostních vlivů, které za 90 let vykonaly věru své. Níže přetiskujeme jeho pravděpodobné znění, tak jak se nám je podařilo zrekonstruovat:

Z HISTORIE TOHOTO HASIČSKÉHO DOMU

Sbor dobrovolných hasičů v Rožďalovicích založený v roce 1882 [...] zakládajících členů Josef Hubalovský, Josef Šlejhar, František Řípa [...] Borecký, Alois Adamec, Václav Horák, Josef Voseček, Jan Vízek – míval svoje skladiště v radnickém domě v kolně. V roce 1912 usiloval o postavení zbrojnice vlastní, vyhovující potřebě a na vhodném místě.

Světovou válkou, 1914–1918, byla tato snaha na dlouho [oddálena] a uskutečnila se až v roce 1934 za všemožné podpory starosty města, pana Františka Honzáka, ředitele Rolnických akciových podniků.

Stavba byla provedena ve vlastní režii za dozoru bratra Jaroslava [Vortela], nákladem asi 62 000 Kč. Padesát tisíc Kč zaručilo [město] u zdejší Občanské záložny, zbytek zaručil bratr Jenda Rajman. [Zednic]kou a tesařskou práci provedl Václav Šimáček stavitel, mimo [...] a krytiny, navozilo veškerý materiál nákladní auto Rolnických [akciových podniků] a mlýna Bučice, bezplatně.

[...] Hasičský domov stojí na místě domku čp. 180, který koupilo [od pana] Josefa Urbánka město za 19 000 Kč, členstvo sboru domek v několika hodinách rozebralo a místo splanýřovalo, vykonalo tak [prac]ovní povinnost.

Sbor dobrovolných hasičů bude hledět celý náklad této stavby [v dohle]dné době splatiti, aby tak budoucím pokolením zane[chal] dobré vůle mnohých občanů, dílo, kterým bude pro [...]ost vždy okamžitá pohotovost v případě požáru a v[á] [zného] nebezpečí.

[Po] dokončení stavby má sbor v majetku běžných potřeb: stříkačku od roku 1882, skládací žebřík od roku 1897, motorisovanou stříkačku od roku 1923, sanitní oddělení od roku 1926. Nejbližším úkolem sboru bude opatřit stříkačku automobilovou pro nej[r]ychlejší dopravu i na vzdálenější místa.

V roce této stavby má sbor 46 členů činných a [...] [přispívajících], předsedou je bratr Václav Štědrý, velitelem [...], pokladníkem Antonín Pohl, jednatel Josef Draždanský. Stavební odbor byl zvolen z bratří: Jaroslav Vortel, Josef Draždanský, Josef Kumstýř, Jenda Rajman, Antonín Tůma, [...] Václav Vynikal, revisorem účtů Jan Adamec. Tento staveb[ní odbor měl] celou stavbu na starosti a po dokončení stavby p[ředal ji sboru?] ku opatrování a k užívání.

Jaroslav Vortel
předseda

Jaroslav Valeš
pokladník

Josef [Draždanský]
[jednatel]

Jend[a Rajman]

Připravil Viktor Dobrev

V termínu od 15. do 18. srpna se mužstvo starších žáků zúčastnilo soustředění v Žamberku. Sehráli jsme jedno přátelské utkání, absolvovali dvě tréninkové jednotky a zažili spoustu legrace. Děkujeme klukům a děvčeti za poctivě odmakané tréninky, rodičům za účast a podporu a v neposlední řadě FC Trnavan za úhradu ubytování pro děti. Akce se vydařila a budeme se těšit na příští rok, kdy určitě zkusíme opět něco vymyslet.

Roman Chlíbaek

Město Rožďalovice ve spolupráci
se Sdružením rodičů Rožďalovice Vás zve na

SR
ROŽĎALOVICE

3. ZÁBAVNÉ HALLOWEENSKÉ ODPOLEDNE

ROŽĎALOVICKÁ DÝNĚ 2024

sobota 26. 10. 2024 Galerie Melantrich

od 16 hod.

OBČERSTVENÍ:

dýňové chuťovky - tekuté i pečené
(přinést můžete i Vaše vlastní výtvary),
chybět nebude ani dýňové latte a cappuccino

PROGRAM:

malovaná dýně dle vlastní fantazie,
ocenění NEJ dýně,
podzimní stezka, fotokoutek,
tvořivé dílničky pro děti a další halloweenská zábava

HALLOWEENSKÉ MASKY JSOU VÍTÁNY
Těšíme se na Vás.

ROŽĎALOVIC. GALERIE
MELANTRICH

Město Rožďalovice ve spolupráci se Sdružením rodičů Rožďalovice
Vás zve na **NOČNÍ DOBRODRUŽSTVÍ**

Od 17:00
zahájení táborákem
(kdo chce opékat
donese si vlastní burty)

Po setmění
se vydáme na stezku
od 19 hod.: děti 3 - 7 let
od 20 hod.: děti od 8 let

Děti do 9 let absolvují stezku s vlastním dospělým doprovodem.
Povoleny jsou pouze lampionky či lucerničky, doporučujeme vhodnou obuv.

Vstupné zdarma.

Město Rožďalovice ve spolupráci se Sdružením rodičů Rožďalovice
Vás zve na:

ČERTOVSKÉ PEKLÍČKO V ROUBENCE

Galerie Melantrich
neděle 8. 12. 2024 od 15 hod.

ZÁBAVNÝ PROGRAM · ČERTOVSKÉ HRÁTKY
TVOŘIVÉ DÍLNIČKY · FOTOKOUTEK · MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA

Bližší informace a NUTNÁ REZERVACE od 1.-15.11. e-mailem na kultura@seznam.cz
či osobně na městském úřadě - kapacita míst je omezena.
Mikuláš s čerty a anděly na Vás budou čekat v naší roubence.

Město Rožďalovice
ve spolupráci se Sdružením rodičů Rožďalovice
vyhlašuje soutěž

Malovaný obrázek na téma VÁNOČNÍ ROŽĎALOVICE

Do soutěže se může zapojit každý...
technice, ztvárnění, fantazii a originalitě
se meze nekladou.

Obrázky (podepsané ze zadní strany - jméno,
příjmení a věk) do soutěže odevzdávejte
nejdéle do 20. 11. 2024
na Městském úřadě v Rožďalovicích.

Vyhodnocení soutěže proběhne v rámci
Vánočního jarmarku 30. 11. 2024
u rozsvícení vánočního stroměčku.

Město Rožďalovice ve spolupráci se Sdružením rodičů Rožďalovice
vyhlašuje soutěž pro třídy ZŠ a MŠ na téma:

VÁNOČNÍ STROMEČEK Z ODPADOVÉHO MATERIÁLU

Vyrobte dle Vaší fantazie
ten neoriginálnější
vánoční stromeček...
Necháme se překvapit.

Práce žáků budou pro veřejnost k vidění
v galerii Melantrich 15.-17.11., 22.-24.11., 29.-30.11.,
kde návštěvníci výstavy dají hlas vybranému stromečku.

Vyhodnocení soutěže proběhne v rámci Vánočního jarmarku
30.11.2024 u rozsvícení vánočního stroměčku.

Město Rožďalovice Vás srdečně zve na tradiční událost

VÁNOČNÍ JARMARK

30. listopadu 2024 od 14 hod.

TRHY NA NÁMĚSTÍ

stánky s občerstvením a teplými nápoji * různé vánoční dekorace * dopisy Ježíškovi
FOTOKOUTEK: fotografie s vánoční tematikou ZDARMA

GALERIE MELANTRICH

výstava žáků ZŠ a MŠ:
„Vánoční stromeček z odpadového materiálu“ a „Vánoční Rožďalovice“
prodejní výstava vánočních ozdob a dekorací * teplé nápoje a občerstvení

od 16 hodin:

KULTURNÍ PROGRAM na náměstí

vystoupí žáci ZŠ a MŠ * vyhlášení soutěží „Vánoční stromeček z odpadového materiálu“ a „Vánoční Rožďalovice“

od 17 hodin:

SLAVNOSTNÍ ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMEČKU

ANDĚLSKÁ POŠTA PRO JEŽÍŠKA

INZERCE

CHCETE PRODAT POZEMEK, LOUKU ČI ORNOU PŮDU?
NABÍDNĚTE JE MĚSTU ROŽĎALOVICE

Část náměstí s radnicí na pohlednici z poloviny 30. let 20. století (archiv Viktora Dobřeva)

Stejné místo před dvěma lety (20. října 2022), foto Viktor Dobřev

